

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1926 Juillet 15 — No 208

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذ لیبی ۵ ایرادیر .

ادارہ خانہ سی : جلال

جفال اوغلندہ « اجتهاد نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

رستمینیکرمی ایرنجی اسنہ

نومرو ۲۰۸ - ۱۵ تموز ۱۹۲۶

مذهبنده ایسه معبود بوتون کمال سبحانسنه رغماً ملائک
ومقربینله برجزء تام تشکیل ایدن برامراطور مثابه سنده در.
۱۲ — هیچ شبهه یوق که، واضع دین اولانلر فکر لرینی
عوامه آکلاته بیلیمک ایچین بر طاقم تمثالی افاده لرله
بو قاریشیق لقلره سبب اولمشلر در مثلاً: «بودا بر زمان
طاوشان اولمش. حیوانلر آراسنده وعظ و نصیحتله
مشغول ایش بریارام کونی، لایق اولانه صدقه ویرمه لرینی
وعظ ایش، بوتون حیوانات راضی اولمش. فقط [آلنده
هیچ بریشی اولمایان صدقه ایسته یین اولورسه نه یامالی!]
دیمش. بودا: [کندیسنی ویرمه لی تا که آلی بوش
کیمه سین!] دیمش. بوسوزلری آله ایشتمش بودای
تجربه ایچین بر فقیر حالنه، کلش و صدقه ایسته مش اوده
کندیسنی کباب ایدوب و برمه یله جکنی سویله مش. آله
راضی اولمش. و بوسورتله طوپلانا آتسه بودا، بر صوغوق
صویه آتیلر کی آتیمش... [۱]» هند اخلاقنک
محتشم بر نمونه سی اولان شو مثاله بودانک جدأ طاوشان
اولمادیغی محققد. و بودانک یاشایوب وعظ و نصیحت
ایتدیغی حیوانلر ده، زماننک انسانلرندن بشقه برشی دکلد.ر.
خلاصه آله، سلسله اعصار ایچنده تحولاته اوغرایان
دینلرله متدایاً تبدیل شکل وماهیت ایتدی. اصل ابدیسی
دائماً باقی قالمق و فقط هیچ بر حقیقته ابتنا ایتمه مک اوزره
فکر بشری اشغال ایتدی.

حال بوکه اصل تحولاته اوغرایان، تکامل کچیره ن
ذهنمزدی. طرز تعقلمزنک تحولی نسبتنده آله ده بشقه
بر طرز وجود اکتساب ایتدی. شبهه سز که طاش دورینی
یاشایان بر پیغمبرله یکر منجی عصرده بر انقلاب یاپان بر
فیلسوفک آلهی عینی دکلد.ر. یالکیز ایکیسنده ده موجود
اولان حالت روحیه عینی در. زیرا انسانه کبارز اولاراق
کندیسنی کوسته رن خالق و مخلوق، نفس شی. سبب
و نتیجه کی لایتغیرر ایکیلک واردر که ایلک دوشونندن
صوک دوشوننه قدر بو متعاقب مقوله لرله ربط افکار
ایتمکده بشقه چاره یوقدر. نقطه حرکت مثبت و معقول
اولدوغی حالده، مع الاسف واصل اولونان نتیجه قیمتسزدر.
بز اساطیرک بو صورتله تأویل قبول ایدن ابتدائی تلقیناتندن

عرب اریاننده

منتخب فقره لر

بر اختیاره:

- بتون کیجه ایکله یورسک. نه دن شکایت ایدیورسک؟
- سکسانلک یاشدن.

معاویه:

- آرا کزده کی یابانچی یی نه ایله تعریف ایدرسکز؟
- بورالی اولمایان آدمه یابانچی دیرز.
- خیر، یابانچی او دکلد.ر. یابانچی بتون دوستلری
وطانیدق لری اولمش اولان کیمسه در.

امویلردن (عبدالملک بن مروان):

- قاچ یاشنده سکز؟
- اولومک دیش بیله دیکی بر چاغده، ۶۳ یاشنده یم.

- (ابرش کلی) هشام بن عبدالملکک حضورینه کیر.
- (هشام) باشی طاز بر آدم ایدی. بر بربر اونک
صاچلرینی کسوردی. (هشام) الی باشی اوزرینه سوره رک:
— هیچ بر پسپایه نک باشی بویله طاز اولمی
ممکنمیدر؟ (ابرش) بربرک باشی آچار. اونک ده باشی
طاز چقار.

- شوکتاب! بو آدمک باشی ده می اصالت ونجابتدن
بویله طاز اولمش؟

بیوک ادبادن (جاحظ) ک قاپوسنی چالمش.ر. ایچیدن:

- کیمسین؟
- بنم.
- بنم نامنده بر کیمسه طانیایورز، دیرلر و قاپوی
آچارلر.

زیاده فلسفه یه استناد ایتدی کمز جهته آله مفهوم مطلقنک
مدونات فکریه ده کی موقع و قیمتی آنجاق کله جک بر
مقاله ده تدقیق ایده جکزر.

— ايکي قاپولي براوه بکزر . برندن کيردم ،
ديکرنڊن چيقدم .

عباسيلردن (منصور) وفات ايدرکن صوڪ سوز
اوله رڻق :

— آخرتي بر اويقو ايله صاتدق ، ديمشدر .

مشهور واليلردن (زياد) بر کون طولاشير ايکن
برقادينک :

— ياربي ! بو زيادي باشمزدن دفع ايت ، ديه بددا
ايله ديکني کندي قولانغي ايله ايشيدير :

— قادين ! دير ، بوبددا کافي دکلدن . « اونک يرينه
اوندن دها اي بروالي احسان ايله » جمله سني علاوه ايت .
چونکه اونک يرينه دها فنا بر والي کلسي ممکندر .

بر لطيفه کويه :

— قربان بايرامي نهدر ؟

— قويون وصيغيرلرده وبا ظهوري .

صاچي آغارمش بر اختيار آدم يولده چارشافلي
وسوسلي کوردیکی برقادينه :

— بني آلامزيمسک ؟

— بني آلوب نه ياباجقسک ؟ صاچي آغارمش اختيار
برقادينم .

بوجواب اوزرينه يوزيني چويروب کيتمکه باشلايان
اختياره ، قادين پوزيني آچهرق :

— افندي ! بکا باق . اختيار برقادين دکلم . کنجمن .
فقط اختيار بر آدم اختيار بر قاديني نصل ايسته منر ايسه
کنج بر قادينه ده اختيار بر آدمي ايسته منر .

(ابو نواس) :

وايسرما ابتک ان قلبي بتصديق القيامة غير صاف
سکا شوني مختصراً تلقين ايتک ايسترم که قلبم قيامتک

وقوع بوله جغه فانع نکلدن .

برنجوسي بروالينک حضورينه کيرمش . والي :

— آدک نهدر ؟

يزدان باذان .

— هم ايکي اسم ، هم بر آدم جزيه سي !! والي
بو آدمدن ايکي جزيه آديرمش .

بری ديکرينه :

— آدک نهدر ؟

— عبدالله

— کيمک اوغليسک ؟

— عبداللهک .

— کيمک باباسيسين ؟

— عبدالله الرحمنک .

— اللهه بوقدر صيغيناک پک قورقارق بر آدم اولدينگي

کوسترييور .

امويلر زمان حاکميتلرنده تحت سلطنت اوزرنده اوطور
مشرايسه ده تاج کيمه مشلردی . پرده يرونلک ايله اشتهار
ايدن (وليد) کهبه نک اوزرينه قوروب ايچنده عيش
ونوش ايتک اوزره برقه ياپديرمش وتاج کيمک فکرينه
دوشمش ایدی . فقط افکار عموميه دن قورقارق بونلردن
وازچمش ایدی .

عربلرده مهرک اصلي يوزوکدر . اونک ايچون
(خاتم) کله سي هم مهر ، هم يوزوک ديمکدر . حضرت
پيغمبرک مهريني حاوی اولان يوزوک برکوش حلقه يه
کچريلش برعقيق طاشندن عبارت ایدی . ذات رسالتپناهي
بو يوزوکی صاغ الله طاقاردی . صول الله ايلک يوزوک
کچرن (معاويه) ایدی .

اساطيردن :

عصرلرجه ياشاديني مروی اولان حضرت نوحه :

— دنياي ناصل کوردک ؟

(ديك الجن) :

أترك لذة الصبياء عمدا لما وعدوه من لبن وخمر
حياة ثم موت ثم بعث حديث خرافة يأ أم عمرو
قيامته صلحاه سوت و شراب ويريله حكي وعدينه
آلذانه رق بوراده لذت باده دن عمدا واز كچرمي يم؛ حيات،
اولوم ، صوكره ديرلك . . اولدكن صوكره ديرلك بر
افسانه در.

(ابو نواس) :

يا احمد المرحي في كل نائبة سقم سيدي نعصى جبار السموات
اي هر فلا كنده ياردمي او مولان احمد ! جام افندم !
قالق : سماءك جباريه عصيان ايدم .
دولت عباسيه نك بيوك رحالندن (فضل بن ربيع)
بر كون بو شاعره طاريلنجه به بيتي ايجون كنديسي فنا
حاله صبيشدير مشدى .

: ميگفتني

: پنهان را به دل ناله

اسلاميت انتشار ايندز ايتز عربستانده و بالخاصه عراق
طرفلر نده پك چوق مذهبيلر توره مشدى . بونلر ك جمله سى
اسلاميت داخلنده اسلاميت اساس و احكامنى تلقى
وتفسيرده بر طاقم اختلافلر دن تشكيل ايدى فقط اوصرفلر نده
الحاد اوزرينه مؤسس وبستون مسقبل بر طاقم مذهبيلر نده
ولر ندى كه بونلره (دهرى) لك - ديرلر دى . بونلر دن
بر فرق « موجودات كندى كندى و برى برى - خلق ايتمشدر »
اعتقادنده ايدى . (شمس) ناميله معروف ديكر بر الحاد
فرقه سى ده « كائنات انبعاث و تحول ايله وجوده گلشدر .
مورطه نك طاووقدن . و طاووقنك مورطه دن انبعاث
و تحول كچى . بونلر نده بونلر نده بونلر نده بونلر نده
بوكونكى علم و فلك بونلر نده بونلر نده بونلر نده
خالق حقنده :

« كائناتك خالق بالذات كائناتدر »

ديكده درلر . زمين اسكيمور ، فكر ، ينه اودر .
شتميه بونلر نده بونلر نده بونلر نده بونلر نده
ديكي مغاضى

يكى نثرىات :

معارف دلمتى مجموعه سى - جذأ اوزلو و قيمتدار
مطالعه لرى احتوا ابدن بو مجموعه نك ۷ مجى عددى
حيقمشدر . (معارفز ايجون اون سنه لك بر انكشاف
پروغرامى) عنوانى لايحه غايت مكممل در و معارفز
حقنده كى فكر و قناعتلر مزك همان كافه سنى بو لايحه ده
بولدوق . كنج و نورلو محرينى بور كدن تبريك و ياقين
زمانده داها مستريح بر فعاليت فكرية و علميه ساحه سنه
حيقما سنى مملكته عرفانى و قيمت فكرية سى نالمنه تى ايدره زه .

يكى تطبيقات جزائيه شرمى - محكمه مير اعضاى

فاضله و منوره مسندن فخرالدين بك افندى برادر مزك
واسع و درين برا حاطه و دوشونشله يازمش و (يكى مطبعه)
طرفندن غايت نفيس بر صورتده طبع ايديش اثريدر .
بالكدر حقوق متشبتلرينك دكل هر كسك بو اثر كزىنى
لذت و استفاده ايله او قوياجنى محقق در؛ كتاب قورى بر قانون
كتابى اولمايوب شيمه فلسفى ايله زنده و جاذب در .

يكى جزائيه شرمى - محكمه مير اعضاى

بو مهم اثر دى فخرالدين بك افندى نك . بونلر
اينى مهم منزى و ازدر : بونلر دن بر حيمى : القبانى
فهرستى احكام ايمه سى و هر معامله به دار احكام جزائيه
در حال بونلاق امكانى - ويزمه سى در . اينكى
خصوصه سى اسكى ويكى جزا قانونلر نده تعادل ايدن
ماده لرله بونلر دن برنده بولونوب ديكر نده بولونمايان ماده لرلى
كوسيتيريند بر جدولى محتوي اولماسى دل و بونلر دن
حقوق متشبتلرلى ايجون دكل جمعيت مدينه مزه ملسونوب
هي ذات ايجون الزم كسلر دن در و عىنى ضرورتله (يكى
مطبعه طرفندن طبع و نشر اولونمشدر) بونلر نده
اسمى بونلر نده بونلر نده بونلر نده بونلر نده
محكمه سى اعضا مسندن صبرى شاكر بلك - ايزيدو . اسويچره
« نوبلياسيون » قانونى شرحلرلى اساس اتخاذ اولونمشدر . بزم
« مجله احكام عدليه » نك يرينه قائم اولان بر كتاب در . بودخى
يكى مطبعه طرفندن نشر اولونمشدر .

: محمديت حقه انعامك ريدر مسئوليت ايدم وجودت

(مى مطبعه ده طبع اولونمشدر)